



kontroli	
Data zakończenia kontroli	28-02-2019
Charakter kontroli	Problemowa
Rodzaj kontroli	interwencyjna
Typ kontroli	pozaplanowa
Okres objęty kontrolą	2018r., styczeń-luty 2019r.
Cel kontroli	Kontrola przestrzegania warunków dotyczących wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach zintegrowanych oraz decyzjach wydanych na podstawie przepisów ustawy Prawo wodne

<b>Przeprowadzający kontrolę, uczestniczący w kontroli</b>	
Inspektor/inspektorzy upoważnieni do kontroli	Maria Szczerkowska - Psiuk, Gł. specjalista, IN.21.2019
wykonujący pomiary i badania	Sławomir Pałuchowski – Specjalista Zespołu Pomiarowego Centralnego Laboratorium Badawczego Oddział w Katowicach, Pracownia w Bielsku –Białej, IN.21.2019
Osoby uczestniczące w kontroli (	---

## 1. USTALENIA KONTROLI

Kontrolę interwencyjną w Gminie Orzesze - w Oczyszczalni ścieków „Śródmieście” w Orzeszu przeprowadzono w związku z wnioskiem PGW Wody Polskie znak: GL.1.6.452.1.2019.BL z dnia 30.01.2019 r. oraz zgłoszeniem przez Polski Związek Wędkarski w Katowicach dot. zanieczyszczenia wody rzeki Bierawki – stanowiącej jednolitą część wód. (zał. nr 1)

### 1.1.DANE OGÓLNE

Mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków „Śródmieście” jest zlokalizowana w Orzeszu przy ul. Wieniawskiego 4. Właścicielem oczyszczalni ścieków „Śródmieście” jest Gmina Orzesze, natomiast użytkownikiem oczyszczalni jest ZGKiM w Orzeszu na podstawie Uchwały VI/47/94 Rady Miejskiej w Orzeszu z dnia 28.12.1994r. Uchwała stanowi materiał pomocny do protokołu z kontroli. W czasie kontroli przedstawiono pełnomocnictwo dla Kierownika ZGKiM w Orzeszu do reprezentowania Burmistrza Miasta Orzesze w czasie kontroli w OŚ „Śródmieście” (zał. nr 2).

Projektowana średnia dobowa ilość ścieków komunalnych wynosi 840 m<sup>3</sup>/d

Dopuszczalna roczna ilość ścieków komunalnych wynosi 250 000 m<sup>3</sup>/rok.

Średni przepływ za 2017 r. wynosił ok. 644,9 m<sup>3</sup>/d. RLM za 2017r. – 1599,

Średni przepływ za 2018 r. wynosił ok.501 m<sup>3</sup>/d. RLM za 2018r. – 1989

### 1.2.STAN PRAWNY

Stan prawny w zakresie gospodarki ściekami jest uregulowany.

Pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie oczyszczonych ścieków z oczyszczalni „Śródmieście” do rzeki Bierawki zostało wydane przez Starostę Mikołowskiego decyzją znak OS-1.6223/2-24/08 z dnia 18.07.2008r. (zał. nr 3), które jest ważne do dnia 18 lipca 2018 r. Następnie Dyrektor Zarządu Zlewni Wód Polskich w Gliwicach decyzją znak GL.ZUZ.1.421.311.2018.JP z dnia 20 sierpnia 2018r. wydał pozwolenie wodnoprawne na wprowadzanie oczyszczonych ścieków komunalnych do wód, które jest ważne do dnia 31.12.2021r.(zał. nr 4).

### ZATRUDNIENIE

*Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.*

strona 2 z 8

protokół kontroli nr WIOS-KATOW 303/2018

Oczyszczalnia ścieków „Śródmieście” pracuje siedem dni w tygodniu w systemie trzymianowym. Wielkość zatrudnienia w ZGKiM w Orzeszu wynosiła 22 osoby, w tym w oczyszczalni ścieków „Śródmieście” na dzień 20.02.2018 r. wynosiła 5 osób.

### 1.3.GOSPODARKA ŚCIEKOWA

#### Charakterystyka oczyszczalni ścieków „Śródmieście”.

Do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni w centrum Orzesza dopływają ścieki poprzez sieć kanalizacji ogólnospławnej i rozdzielczej oraz są dowożone wozami asenizacyjnymi.

Podstawowe urządzenia oczyszczalni to: krata, piaskownik dwukomorowy, bioreaktory (tj.: Bioblok I i Bioblok II), zbiornik osadu, nieczynna stacja osadu nadmiernego (Draimad)

W skład Biobloku wchodzi : komory defosfatacji, denitryfikacji, napowietrzania, nityfikacji, komory stabilizacji osadu nadmiernego oraz cztery osadniki wtórne.

#### Oględziny terenu oczyszczalni ścieków „Orzesze - Śródmieście”.

W czasie kontroli w dniach 20 i 21 lutego 2019r. dokonano oględzin wszystkich obiektów oraz urządzeń służących do oczyszczania ścieków. Dokumentacja fotograficzna stanowi zał. nr 5 do nin. protokołu. Eksploatacja poszczególnych urządzeń oczyszczalni odbywa się na podstawie instrukcji obsługi. Prowadzony jest harmonogram przeglądów urządzeń w każdym miesiącu oraz książka eksploatacji oczyszczalni.

W celu sprawdzenia pracy oczyszczalni w czasie kontroli dokonano poboru prób ścieków na wylocie z oczyszczalni. Protokół z poboru prób ścieków stanowi zał. nr 6 do protokołu.

#### Jakość odprowadzanych ścieków.

Kontrola pracy oczyszczalni „Śródmieście” odbywa się poprzez wykonywanie analiz ścieków dopływających do oczyszczalni i ścieków oczyszczanych odprowadzanych z oczyszczalni do rzeki Bierawki.

W 2017r. i 2018r. jednostką wykonującą badania jest akredytowane laboratorium SGS Polska Sp. z o.o. w Pszczynie, które posiada Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego PCA nr AB 1232, ważne do 8.11.2018r.

Laboratorium wykonuje badania raz na kwartał w zakresie: BZT5, ChZT-Cr, zawiesiny.

W czasie kontroli sprawdzono wyniki badań automonitoringu ścieków odprowadzanych z oczyszczalni „Orzesze-Śródmieście” do rzeki Bierawki w okresach oceny obowiązywania pozwolenia wodnoprawnego

tj. : od 18.07.2016r. do 17.07.2017r. oraz od 18.07.2017r. do 17.07.2017r. oraz od 18.07.2018r. do dnia kontroli.

Przesłane do WIOŚ wyniki analiz ścieków w 2017r., 2018r. nie wykazały przekroczenia wartości stężenia BZT5, ChZT-Cr, zawiesiny, w stosunku do warunków określonych w pozwoleniu wodno-prawnym.

W kontrolowanym okresie próbki ścieków odprowadzanych z oczyszczalni do rzeki Bierawki były wykonane w następujących odstępach czasu: 12/13 marca 2017r., 18/19 maja 2017 r., 9/10 sierpnia 2017 r., 12/13 listopada 2017 r., 12/13 marca 2018 r., 10/11 maja 2018 r., 17/18 maja 2018 r., ~~2/3 sierpnia 2018 r.~~, 20/21 sierpnia 2018 r., 19/20 listopada 2018 r.

Z powyższego wynika, że nie wszystkie próby ścieków odprowadzanych z oczyszczalni do rzeki Bierawki były pobierane regularnych odstępach czasu w ciągu roku.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

W czasie kontroli pouczono przedstawiciela Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Orzeszu, że próbki ścieków odprowadzanych z oczyszczalni do rzeki Bierawki należy pobierać w regularnych odstępach czasu w ciągu roku zgodnie z par. 5 ust.1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. ( Dz. U. 2014, poz. 1800).

Zgodnie z punktem II pozwolenia wodno-prawnego, Laboratorium SGS EKO-Projekt Sp. z o.o. w Pszczynie wykonuje dwa razy w roku badania wód opadowych w zakresie: zawiesiny i węglowodorów ropopochodnych. W czasie kontroli przedstawiono wyniki badań wód opadowych.

Przedstawione wyniki nie wykazały przekroczenia wartości stężenia zawiesiny i węglowodorów ropopochodnych w stosunku do warunków określonych w pozwoleniu wodno-prawnym.

Ponadto raz w roku wykonywane są badania wód rzeki Bierawki w zakresie BZT5, ChZT-Cr, zawiesiny ogólnej.

W celu sprawdzenia jakości ścieków odprowadzanych z oczyszczalni „Śródmieście” do rzeki Bierawki, w czasie kontroli w dniu 21.02.2019r. dokonano poboru jednorazowej próby ścieków pobranych z wylotu oczyszczalni. Protokół z poboru stanowi zał. nr 6 do nin. protokołu.

Sprawozdanie z badań ścieków pobranych z wylotu oczyszczalni w dniu 21.02.2019 r. stanowi zał. nr 7 do nin. protokołu.

Na podstawie oceny wyników badań prób ścieków pobranych w dniu 21.02.2019r. stwierdzono przekroczenia wartości stężenia następujących wskaźników zanieczyszczeń:

- BZT5 ( 66 mg/l przy dopuszczalnej wartości 25 mg/l),
- ChZT-Cr ( 194 mg/l przy dopuszczalnej wartości 125 mg/l),
- zawiesiny ( 72 mg/l przy dopuszczalnej wartości 35 mg/l),

w stosunku do warunków określonych w pozwoleniu wodnoprawnym wydany przez Dyrektora Zarządu Zlewni Wód Polskich w Gliwicach decyzją znak GL.ZUZ.1.421.311.2018.JP z dnia 20 sierpnia 2018r.

Biorąc pod uwagę powyższe, za przekroczenie warunków określonych w pozwoleniu wodnoprawnym na podstawie art. 476 ustawy Prawo wodne ukarano Przedstawiciela Gminy –Zakładu mandatem karnym w wysokości 500 zł.

#### **1.4.GOSPODARKA ODPADAMI**

##### **Stan formalno-prawny w zakresie gospodarki odpadami.**

W czasie kontroli ustalono, iż Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Orzeszu posiada uzgodnienia w zakresie gospodarki odpadami.

W czasie kontroli przedstawiono:

- Ewidencję odpadów oraz karty przekazania odpadów za lata 2017 -2018 r.
- Zbiorcze zestawienie danych o rodzajach oraz ilości odpadów wytwarzanych przez podmiot oraz o sposobach gospodarowania nimi za 2017r., które ZGKiM przekazał do Urzędu Marszałkowskiego w dniu 8.03.2018r. (stanowi zał. nr 8 do nin. protokołu).

*Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.*



W ww. zbiorczym zestawieniu za 2017r. w dziale 2 ZGKiM w Orzeszu podaje, że wytworzył ustabilizowane komunalne osady ściekowe o kodzie 19 088 05, natomiast w rzeczywistości wytwarza nieustabilizowane komunalne osady ściekowe o kodzie (ex 19 08 05).

### Rodzaje oraz ilości odpadów.

Ustalono, że:

- w 2017r. oczyszczalnia Śródmieście-Orzesze wytwarzała następujące rodzaje i ilości odpadów:

Skratki (19 08 01) w ilości 16,8 Mg/rok przy dopuszczalnej ilości 18 Mg/rok,

Zawartość piaskowników (19 08 02) w ilości 10 Mg/rok przy dopuszczalnej ilości 19 Mg/rok

Nieustabilizowane komunalne osady ściekowe (ex 19 08 05) w ilości 560 Mg /rok (sucha masa- 54 Mg/rok).

- w 2018 r. oczyszczalnia Śródmieście-Orzesze wytwarzała następujące rodzaje i ilości odpadów:

Skratki (19 08 01) w ilości 9,38 Mg/rok przy dopuszczalnej ilości 18 Mg/rok,

Zawartość piaskowników (19 08 02) w ilości 3 Mg/rok przy dopuszczalnej ilości 19 Mg/rok

Nieustabilizowane komunalne osady ściekowe (ex 19 08 05) w ilości 446,22 Mg /rok (sucha masa x 0,25= 111,55 Mg/rok).

### Odbiorcy odpadów.

Główni odbiorcy odpadów to: BEST-EKO Sp. z o.o. w Żorach, PU „Słonik-Feliks” Leszek Rudziński w Czerwionce Leszczynach- (w zakresie płynnych osadów ściekowych i piasku ), PPHU „Komart” Sp. z o.o. w Knurowie – (w zakresie skratek),

Podczas kontroli przedłożono kserokopie umów zawartych z odbiorcami odpadów.

W czasie kontroli ustalono, że ww. odbiorcy odpadów posiadają decyzje zatwierdzające program gospodarki odpadami, pozwolenia na odbiór, transport, odzysk lub unieszkodliwianie odpadów.

Z informacji uzyskanej w czasie kontroli wynika, że osad ściekowy z bieżącej produkcji jest sukcesywnie wywożony przez firmę transportową do oczyszczalni „Boguszowice” w Żorach eksploatowaną przez firmę BEST-EKO Sp. z o.o. w Żorach.

Na terenie oczyszczalni nie jest prowadzona przeróbka osadów ściekowych.

Osad z komór fermentacyjnych powinien być kierowany do mechanicznego odwadniania do urządzenia Draimad, jednak od ze względu na awarię pompy Draimad nie działa. W związku z powyższym osad nieprzefermentowany jest pompowany bezpośrednio z komory fermentacyjnej do wozu asenizacyjnego i wywożony z terenu oczyszczalni.

### 1.5. OPŁATY ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA

W czasie kontroli ustalono, że Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Orzeszu naliczał i wniósł stosowne opłaty za korzystanie ze środowiska za 2017 r. do Urzędu Marszałkowskiego w terminie do 31 marca roku następującego po roku sprawozdawczym. W kontrolowanym okresie wysokość opłat za wprowadzanie ścieków do wód rzeki Bierawki za 2017 r. wynosiła: - 23440,00 zł.

W czasie kontroli ustalono, że ZGKiM wniósł opłatę stałą za usługi wodne za I - IV kwartał 2018r. na rachunek Wód Polskich z tytułu wprowadzania wód opadowych i ścieków do wód rzeki Bierawki.

### 1.6. KARY ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA

W dniach 30.03.-5.04.2017r. WIOŚ w Katowicach przeprowadził kontrolę w ZGKiM w Orzeszu.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

W czasie kontroli w dniu 30.03.2017r. pobrano próby ścieków z oczyszczalni „Śródmieście” wprowadzanych do rzeki Bierawki.

Wyniki badań prób ścieków wykazały przekroczenia:

- BZT5 ( 68 mg/l przy dopuszczalnej wartości 25 mg/l),
- ChZT-Cr ( 170 mg/l przy dopuszczalnej wartości 125 mg/l),
- zawiesiny ( 78 mg/l przy dopuszczalnej wartości 35 mg/l),

w stosunku do warunków określonych w pozwoleniu wodnoprawnym wydanym przez Dyrektora Zarządu Zlewni Wód Polskich w Gliwicach decyzją znak GL.ZUZ.1.421.311.2018.JP z dnia 20 sierpnia 2018r.

W związku z powyższym wszczęto postępowanie i wydano decyzję terminową wstrzymującą użytkowanie instalacji oczyszczalni „Śródmieście” z terminem 31.12.2019r. usunięcia naruszeń.

## 1.6.ZAMIERZENIA INWESTYCYJNE

W czasie kontroli poinformowano kontrolującą, że Gmina Orzesze jest w trakcie realizacji procedury inwestycyjnej dot. budowy oczyszczalni ścieków opartej o mikrofiltrację o przepustowości 1500 m3/d zlokalizowanej przy ul. Centralnej oraz budowy kolektora tłoczego z ul. Wieniawskiego 4 do ul. Centralna w Orzeszu. Aktualnie inwestycja znajduje się po przetargu na wyłonienie Wielobranżowego Inspektora Nadzoru Inwestorskiego. Gmina posiada kompletną dokumentację projektową dla oczyszczalni ścieków, oraz tłoczni. Ponadto posiada pozwolenia na budowę. Według kosztorysu koszt inwestycji jest szacowany na 24 mln zł.

## 2. Naruszenia i nieprawidłowości

Lp.	Dokładnie dla każdego rodzaj nieprawidłowości	Dowód (dokumentacja audiowizualna, protokół oględzin, wyniki pomiarów, dokumenty zakładu, opinia eksperta itp.)	Wymienienie punktu pozwolenia lub przytoczenie aktu prawnego (art., par., ust., pkt.) lub innego dokumentu (zgłoszenia, informacje itp.)
1.	Wprowadzanie do rzeki Bierawki ścieków komunalnych z przekroczeniem warunków pozwolenia wodnoprawnego	Protokół oględzin, protokół z kontroli, wyniki analiz z dnia 21.02.2019r.	art. 476 ustawy z dnia 20 lipca 2017r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2017r. poz. 1566 z późn. zm.).
2.	W 2017r. i 2018r. analizy ścieków odprowadzanych z oczyszczalni Śródmieście do rzeki Bierawki były wykonywane w nieregularnych odstępach czasu.	Dokumenty zakładu Wyniki badań ścieków	Par.5 ust.1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. ( Dz. U. 2014, poz. 1800).
3.	Niewłaściwy kod odpadu wpisany do Zbiorczego zestawienia danych o rodzajach oraz ilości odpadów wytwarzanych przez podmiot oraz o sposobach gospodarowania nimi za 2017r.,	Dokumenty zakładu	Art.180 ust.1 ustawy o odpadach ( Dz. U.2018 poz.992)

*Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.*

### 3. Zastosowane sankcje

Lp.	Nazwa wykroczenia	Artykuł z przepisu	Osoba, która popełniła wykroczenie	Zastosowana sankcja (mandat)
1.	Wprowadzanie do rzeki Bierawki ścieków komunalnych z przekroczeniem warunków pozwolenia wodnoprawnego	art. 476 ustawy z dnia 20 lipca 2017r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2018r. poz. 2268 .).	Przedstawiciel zakładu	500 zł
2.	Prowadzenie ewidencji odpadów niezgodnie ze stanem rzeczywistym	Art.180 ust.1 ustawy o odpadach ( Dz. U.2018 poz.992)	Przedstawiciel zakładu	pouczenie

### 4. Inne zagadnienia

W związku z RODO, klauzulę informacyjną dla klientów WIOŚ w Katowicach przedstawiono osobom, które uczestniczyły w kontroli.

### 5. Informacje końcowe

Dokumenty pomocne w czasie kontroli:

- Uchwała VI/47/94 Rady Miejskiej w Orzeszu z dnia 28.12.1994r.
- Wyniki badań ścieków odprowadzanych do wód powierzchniowych
- Dokumentacja fotograficzna w czasie oględzin zakładu w dniu 20.02.2019 r.
- Decyzja nr IN.II.7060 1.2017.AH z dnia 7.06.2017

**Integralną część niniejszego protokołu stanowią następujące załączniki:**

1. Wniosek PGW Wody Polskie znak: GL.1.6.452.1.2019.BL z dnia 30.01.2019 r.
2. Pełnomocnictwo dla Kierownika ZGKiM w Orzeszu do reprezentowania Burmistrza Miasta Orzesze w czasie kontroli w OŚ „Śródmieście”
3. Pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie oczyszczonych ścieków z oczyszczalni „Śródmieście” do rzeki Bierawki wydane przez Starostę Mikołowskiego decyzją znak OS-1.6223/2-24/08 z dnia 18.07.2008r.
4. Pozwolenie wodnoprawne na wprowadzanie oczyszczonych ścieków komunalnych do wód rzeki Bierawki wydane przez Dyrektora Zarządu Zlewni Wód Polskich w Gliwicach decyzją znak GL.ZUZ.1.421.311.2018.JP z dnia 20 sierpnia 2018r.
5. Dokumentacja fotograficzna
6. Protokół z poboru prób ścieków
7. Sprawozdanie z badań ścieków pobranych z wylotu oczyszczalni w dniu 21.02.2019 r.
8. Zbiorcze zestawienie danych o rodzajach oraz ilości odpadów za 2017r.

*Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.*

Protokół nie zawiera informacji zastrzeżonych.

Osoba uprawniona do reprezentowania kontrolowanego ma prawo wnieść do protokołu kontroli umotywowane zastrzeżenia i uwagi przed jego podpisaniem lub odmówić podpisania protokołu.

W przypadku odmowy podpisania protokołu kontroli może w terminie siedmiu dni przedstawić swoje stanowisko na piśmie Śląskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska.


Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

Wszystkie strony protokołu dwustronnie paraflowano.


Jeden egzemplarz protokołu doręczono kierownikowi kontrolowanej jednostki organizacyjnej

Zgodnie z art. 57 ust. 2 ustawy z dn. 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2018 r., poz. 646) dokonano wpisu w książce kontroli pod pozycją: 2/2019

Data i miejsce podpisania protokołu: Orzesze , 28.02.2019 r.

  
Zakład Gospodarki  
Komunalnej i Mieszkaniowej  
Kierownik  
Podpis i pieczęć uprawnionego  
przedstawiciela jednostki  
kontrolowanej  
mgr inż. Wiesław Klar

Podpis i pieczęć uprawnionego  
inspektora

Główny Specjalista  


mgr inż. Maria Szczerkowska-Psiuk

Zakład Gospodarki Komunalnej  
i Mieszkaniowej  
ul. Wieniawskiego 4  
43-180 ORZESZE  
tel. (0-32) 2213 412  
NIP 635-10-42-518, Regon 271775120

*Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.*